

۱۳۷۹

## دانشگاه تهران

دانشکده بهداشت

پایان نامه:

برای دریافت درجه دکتری (Ph.D)

در رشته:

انگل شناسی و حشره شناسی پزشکی

موضوع:

بررسی و مقایسه پلی اریسم دو گروه مریون پرسیکوس

(Meriones Persicus)

از دو سطح تهران (تلو) و گردستان (اکینلو)

براهنمایی:

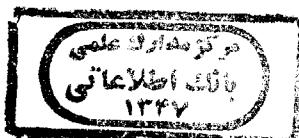
جناب آقای دکتر داریوش دانشور فرهنگ

ذکارش:

مددی آسمان

۱۳۵۹-۱۳۶۰

شماره پایان نامه



۸۴۲۹

بررسی و مقایسه پلی مرفیسم دو گروه مریون پرسیکوس (Meriones Persicus) از دو منطقه تهران (تلو) و کردستان (اکینلو)

چکیده پایان نامه:

در روز هفتم مرداد ماه ۱۳۶۰ جهت تکمیل تحصیلات

برای دریافت درجه دکتری (Ph.D.) در رشته انگلشناسی و حشره شناسی پژوهشگی

توسط:

مهرداد آسمار

بد انشکده بهد اشت تقدیم گردید

تصویب گردید:

دکتر داریوش دانشور فرهود	استاد راهنمای
دکتر پریوش امیرشاهی	استاد یار داشکده بهد اشت
دکتر بیژن جانبخش	استاد داشکده بهد اشت
دکتر حسن حکیمی	ریاست محترم بخش بیوشیمی اندستیتوی استور
خانم زهره سحابی	مریم داشکده بهد اشت
دکتر علام محسین صهبا	استاد و سرپرست (Ph.D.)
دکتر یونس کریمی	ریاست محترم بخش همه‌گیری شناسی اندستیتوی پاستور ایران
دکتر ابوالحسن ندیم	استاد و ریاست محترم داشکده بهد اشت

## چکمده هایان نامه

(Abstract)

بنا به گزارش محققین طاعون شناس، بین مربیون پرستیکوسمهای کردستان ( منطقه اکینلو ) و تهران ( منطقه تلو ) که از نظر خصوصیات ظاهری ( morphology ) با هم یکسانند ولیکن در مقابله با بیماری طاعون بین آنها تفاوت عمدی ای وجود دارد . یعنی مربیون پرستیکوسمهای منتشره در اکینلو نسبت به طاعون مقاوم بوده و در مقابل ، مربیون پرستیکوسمهای تلو حساسند ( Baltazard et al, 1953 ) . بعنهایور بررسی درباره علت این تفاوت با انجام تله گذاری در هر دو منطقه مزبور جمعاً ۵۸۰ سر مربیون پرستیکوس ( ۳۸۰ سر از تلو و ۲۰۰ سر از اکینلو ) جمع آوری گردید .

در تائید گزارش فوق با استفاده از ۱۲۰ سر مربیون پرستیکوس ( ۶۰ سر از تلو و ۶۰ سر دیگر از اکینلو ) و تقدیم مربیونهای هر منطقه به گروههای ۱۰ تائی و تزریق غلظت صعبی از باسیل طاعونی ( Yersinia Pestis ) بهر یک از مربیونهای مزبور  $50^{LD}$  برای مربیون پرستیکوسمهای تلو برابر ۹۵۴۵ مشخص گردید و معلوم گردید که مربیونهای تلو به طاعون حساسند در صورتیکه مربیونهای اکینلو نسبتاً مقاومند . در این پایان نامه مسی گردیده است که با انجام مطالعات مقایسه ای درباره صفات مرفولوزی ، جسمجعه شناسی ، فیزیو لوزی ، اکولوژی ، کروموزوم شناسی ، اینضی اکتسابی ، قرابت سرمی ، گروههای

خونی، شاخصهای سرمی و شاخصهای آنژیمی خون، علت این تفاوت سطح حساسیت در مقابل بیماری طاعون بین دو دسته جانور تحت بررسی مسروقه شناسائی قرار گیرد.

در بررسیهای کمی سرولوبلاسمین و ایمونوگلوبولینهای IgG، IgA پلیپتیدی رسوبی Tri-partigen مخصوص مریون پرسیکوسها توسط نگارنده در بخش بیوشیمی انستیتو پاستور ایران تهیه شده است. در ضمن بعلت نبودن و میکروب برخی از مواد مورد نیاز در بازار جهت بررسیهای کیفی آنژیمی به جای مقایسه دو گروه مریون مزبور با هم فقط به تعیین الگوی (Pattern) آنژیمهای غفسفو گلوكونات دهیدروئنаз (6-PGD)، فسفو گلوكوموتاز (PGM<sub>1</sub>) و آدنیلات کیناز با استفاده از روش AK (High voltage thin layer starch gel electrophoresis) اکتفا گردیده است. نتایج حاصله در این بررسیها نشان داده است که این دو گروه جونده از نظر خصوصیات ظاهری، فیزیولوژی ایضی اکتسابی، خویشاوندی (Chromosome typing) کارت کروموزومی (Serum cross reaction) پروتئینهای گروه آلفا-1-گلوبولین بویژه آلفا-1-آنٹی تریپسین، آلفا-1-انتیتربوتین (Haptoglobin)، آلفا-1-انتیتریپسین (Alfa-1-antitripsin)، آنژیم اسید فسفاتاز (Acid phosphatase) و آدنیلات کیناز (Transferrin) با هم تفاوتی ندارند ولی از نظر رنگ خارجی دندانهای پیشین، شرایط محیط زیست، ساختمان و وضعیت لانه‌ها، اکوسیستم گیاهی فلور میکربهای روده‌ای، انگل‌های روده‌ای، انگل‌های خارجی، میزان آلبومین

میزان پروتئینهای گروه آلفا - ۲ - گلوبولین (Alfa-2-globulin) ، کپلمان

IgA ، سرولوپلاسمین (Ceruloplasmin) ، ایمونوگلوبولینهای A (Complement )

و آنزیم استراز - D (Esterase- D) با هم تفاوت دارند .

بطور کلی نتیجه گرفته میشود که این دو گروه جزو ده ازدواج اجتماعی کاملاً

متناول میباشند .

بررسی و مقایسه پلی مرفیسم د وگروه مریون پرسیکوس (Meriones Persicus) از دو منطقه تهران (تلو) و کردستان (اکینلو)

پایان نامه :

د روز هفتم مرداد ماه ۱۳۶۰ جهت تکمیل تحصیلات

برای دریافت درجه دکتری (Ph.D.) در رشته انگل‌شناختی و حشرشناسی پژوهشگی

توسط :

مهدی آسمار

بد انشکده بهد اشت تقدیم گردید

تصویب گردید :

استاد راهنما

دکتر داریوش دانشور فرهود

استاد یار د انشکده بهد اشت

دکتر پریوش امیر شاهی

استاد د انشکده بهد اشت

دکتر بیژن جانبخش

ریاست محترم بخش بیوشیمی استیتو پاستور

دکتر حسن حکیمی

مریض د انشکده بهد اشت

خانم زهره سحابی

استاد و سرپرست (Ph.D.)

دکتر غلامحسین صهبا

ریاست محترم بخش همه‌گیری‌شناسی استیتو

دکتر بیژن کریمی

پاستور ایران

استاد و ریاست محترم د انشکده بهد اشت

دکتر ابوالحسن ندیم

تقدیم بـ :

کلیه جویندگان علم و محققینی که در راه کنترل و مبارزه با بیماری  
خطرناک و مهلك طاعون در سراسر دنیا بویژه ایران تلاش  
نموده اند .

تقدیم بـ :

هیئت محترم داوران این پایان نامه

## تشکر و تقدیم

از :

— جناب آقای دکتر ارشاد انصورفرهود استاد و ریاست محترم بخش ژنتیک دانشگاه

بهداشت که با قبول راهنمائی این پایان نامه در بررسی و تحقیق مطالب  
آن همواره مرا یاری نموده اند.

— جناب آقای دکتر بیژن جانبخش استاد محترم دانشگاه بهداشت که از  
خرمندانش و فضائل اخلاقی ایشان در حین تحصیل غیض برده ام.

— جناب آقای دکتر ابوالحسن ندیم استاد و ریاست محترم دانشگاه بهداشت  
که از راهنماییها و مساعدتهای ایشان در انجام این بررسی برخوردار  
بوده‌ام.

— جناب آقای دکتر غلامحسین صهبا، استاد و سرپرست محترم دوره دکتری  
(Ph.D) دانشگاه بهداشت تهران از محبت‌های بی‌دریافتیان در تدوین  
این پایان نامه برخورد ارگردیده‌ام.

— سرکار خانم دکتر پریوش امیرشاھی استاد یار محترم دانشگاه بهداشت که  
با صمیمیت و صرف وقت انجام بخشی از این مطالعه را برایم ممکن ساخته‌اند.

— جناب آقای دکتر یونس کریمی که همیشه از فضائل اخلاقی و تعالیم‌شان  
برخورد ار بوده‌ام و در قسم‌های پژوهشی مربوط به طاعون مرا یاری نمودند.

- جناب آقای دکتر حسن حکیمی ریاست محترم بخش بیوشیمی انسستیتو پاستور ایران بخاطر همکاریهای سودمندانه شان در قسمتهای ایمونولوژی .
- همسرم بخاطر همکاریهای صمیمانه شان در امر تدوین این پایان نامه .
- سرکار خانم سحابی مربی گروه بهد اشت محیط بخاطر همکاریهای بی دریفشم در قسمت کروموزوم شناسی
- سرکار خانم دانشمند که در انجام بخشی از این پژوهش همکاری داشته اند .
- سرکار خانم توکلی که از الطافشان در قسمتهای از این مطالعه برخورد اراد بوده ام .
- سرکار خانم فاطمه گلریزیجر که در قسمت الکتروفورز سرم پروتئینها مرا یاری نموده اند .
- آقایان سهرابی و پوراسد کارشناسان محترم قسمت سمعی و بصری دانشکده بهد اشت که در زمینه های عکاسی صمیمانه همکاری داشته اند .
- آقای نوراییر پیازک کارشناس محترم بخش اپیدمیولوژی انسستیتو پاستور ایران که در طول مدت تهیه این پایان نامه کمال مساعدت را مبذول داشته اند .
- همکاران محترم بخش همه گیری شناسی آقایان دکتر عارف امیرخانی ، دکتر شدکیب کریوری ، محمد حنیفی ، میرعظیم قاسمی ، محمد خیرالله زاده ، غیض الله سالارکیا ، حسین نوروزی ، ابوالحسن حسین نیا که از مساعد تهیه ایشان در زمینه های جمع آوری مربوتهای خونگیری از آنها برخورد اراد بوده ام .

— جناب آقای بها ور سرپرست بخش میکروبشناسی انتستیتو پاستور ایران و همکار عزیز آقای متولیان در قسمت میکروبشناسی نهایت همکاری را مبذول داشته اند .

— جناب آقای عباس طهماسبی کتابدارد انشکده بهداشت و همکاران محترمان بخاطر الطاف بی دریغشان در تهیه منابع که مرا یساري داشته اند .

— سرکار خانم النا بت صیاد بخاطر همکاریهای صمیمانشان که در امر تایپ ابن پایان نامه مبذول داشته اند .

## فهرست مدرجات

### شماره صفحه

### عنوان

I

چکیده پایان نامه

IV

تقدیم به

V

تشکر و قدردانی

۱

مقدمه

۵

هدف

### فصل اول :

۶

تاریخچه مطالعات مربوط به طاعون در ایران

۷

تاریخچه مطالعات مربوط به انتشار جوندگان جنس مریونس

۱۰

انتشار جغرافیائی مریون پرسیکوس در دنیا

۱۰

انتشار جغرافیائی مریون پرسیکوس در ایران

### فصل دوم :

۱۱

اطلاعات کلی درباره مریون پرسیکوس

۱۱

خصوصیات کلی و ظاهری

۱۳

خصوصیات اختصاصی جمجمه

### فصل سوم :

وسایل، مواد و روش‌های نمونه برداری

۱۵

صید مریون پرسیکوس

۱۷

مطالعه درباره وضع ساختمان لاغه مریون پرسیکوس

شماره صفحهعنوان

- ۱۸ جمع آوری انگل‌های خارجی مریون پرسیکوس‌های صید شده
- ۲۰ جمع آوری گیاهان
- ۲۱ خون گیری و نگهداری آن
- ۲۳ جمع آوری میکروبها و انگل‌های روده‌ای
- ۲۴ تهیه جمجمه
- ۲۵ تاکسیدرمی (آمپایه)
- روش بررسی مقایسه‌ای میزان حساسیت مریون پرسیکوس‌های منتشره در تلو و اکینلو نسبت به باسیل طاعون
- روش بررسی خصوصیات ظاهری و مشخصات جمجمه‌ای د مریون
- ۳۱ پرسیکوس
- روش مقایسه فلور میکروبها روده‌ای مریون پرسیکوس‌های تلو و اکینلو
- ۳۴ روشنی بررسی مقایسه‌ای انگل‌های خارجی و داخلی
- ۳۵ مطالعه درباره انگل‌های روده‌ای
- ۳۷ مطالعه درباره انگل‌های خارجی
- ۳۹ مطالعه درباره فیزیولوژی مریون پرسیکوس‌های اکینلو و تلو
- ۴۱ بررسی اینسانی اکتسابی بین مریون پرسیکوس‌های تلو و اکینلو
- ۴۴ بررسی و مقایسه کروموزومی
- ۵۱ بررسی گروههای خونی بین مریون پرسیکوس‌های تلو و اکینلو

شماره صفحهعنوان

- بررسی عکس العمل متقطع سرمی ۵۵
- ژل دیفوزیون ۵۷
- کانتر ایمونوالکتروفورز ۵۸
- بررسی مقایسه‌ای سرم پروتئینها بین مربیون پرستیکوسهای تلوواکینلو ۶۲
- بررسی مقایسه‌ای آلفا-۱-آنٹی تریپسین ۶۸
- بررسی گوناگونی هاپتوگلوبین در مربیون پرستیکوسهای تلو و اکینلو ۷۳
- بررسی گوناگونی ترانسفرین در جمعیت مربیون پرستیکوسهای تلو و اکینلو ۸۰
- بررسی گوناگونی کپلمان در جمعیت مربیون پرستیکوسهای تلوواکینلو ۸۷
- بررسی هتروژنی کمی سرولوپلاسمین در مربیون پرستیکوسهای تلو و اکینلو ۹۰
- تنهیه و تخلیص سرولوپلاسمین و ایمونوپلیت‌های تری پارتی ثن ۹۱
- روش کار با ایمونوپلیت تری پارتی ثن ۹۹
- بررسی اکمی ایمونوگلوبولینهای در جمعیت مربیون پرستیکوسهای تلوواکینلو ۱۰۱
- تنهیه و تخلیص ایمونوگلوبولینهای IgG و IgA ۱۰۲
- روش تنهیه ایمونوپلیت‌های تری پارتی ثن ۱۰۳
- روش تنهیه IgG ۱۰۶
- روش تنهیه ایمونوپلیت IgA و IgG ۱۰۸
- بررسی مقایسه‌ای مربیون پرستیکوسهای منتشره در تلوواکینلو از نظر آنزیمهای موجود در گلبولهای قرمز ۱۱۱

هشتوان

شماره صندوق

- |   |     |
|---|-----|
| بررسی گوناگونی آنزیم استراز-د در مریون پرسیکوسهای تلوواکینلو                            | ۱۱۲ |
| بررسی الگوی الکتروفورزی آنزیم اسید فسفاتاز در مریون پرسیکوسهای تلوواکینلو               | ۱۱۳ |
| بررسی الگوی الکتروفورزی آنزیم ع-فسفو گلوكونات دهیدروژنаз در مریون پرسیکوسهای تلوواکینلو | ۱۱۴ |
| بررسی الگوی الکتروفورزی آنزیم فسفو گلوكوموتاز در مریون پرسیکوسهای تلوواکینلو            | ۱۱۵ |
| بررسی الگوی الکتروفورزی آنزیم آدنیلات کیناز   | ۱۱۶ |

فصل چهارم ::

نتائج

- نتیجه مربوط به بررسی سطح مقاومت نسبی مریون پرسیکوسهای تلو و اکینلو به طاعون ۱۲۶

نتیجه بررسی خصوصیات ظاهری و مشخصات جمجمه ۱۲۷

نتیجه مقایسه وضعیت اکولوژی مریون پرسیکوسهای تاوواکینلو ۱۲۹

نتیجه مطالعات اکولوژی درباره مریون پرسیکوسهای منتشره در اکینلو ۱۳۰

نتیجه مطالعات اکولوژی مریون پرسیکوسهای منتشره در تلو ۱۳۱

نتیجه مطالعات مربوط به ساختمان لانه مریون پرسیکوس ۱۳۲

شماره صفحهطوان

- نتیجه مربوط به مقایسه مریون پرسیکوسمهای دو منطقه از نظر  
میکروبهای رودهای ۱۳۴
- نتیجه انگلهاهای رودهای جد اشده از مریون پرسیکوسمهای تلو ۱۳۵
- نتیجه مربوط به مقایسه مریونهای تحت بررسی از نظر لکهای آنها ۱۳۸
- نتیجه مطالعات مربوط به اکوسیستم گیاهی درباره مریون پرسیکوسمهای اکینلو و تلو ۱۴۰
- نتیجه مقایسه خصوصیات فیزیولوژیک ۱۴۳
- نتیجه سیتوئنیک و مقایسه کروموزومی ۱۴۴
- نتیجه مقایسه گروههای خونی ۱۴۴
- نتیجه مربوط به بررسی ایمنی اکتسابی در مقابل بیماری طاعون ۱۴۵
- نتیجه مربوط به بررسی قرابت سرمی بین مریون پرسیکوسمهای دو منطقه ۱۴۶
- نتیجه مربوط به مطالعات حاصل از الکتروفورز پروتئینهای سرم ۱۴۶
- نتیجه مربوط به مقایسه مریون پرسیکوسمهای تحت بررسی از نظر آلفا-۱ - آنتی تریپسین ۱۴۷
- نتیجه مطالعات مربوط به هاپتوگلوبین ۱۴۸
- نتیجه مربوط به بررسی مقایسه ای ترانسفرین ۱۴۸
- نتیجه مربوط به بررسی کمپلمان ۱۴۹